

Datum: Rijeka, 15. srpnja 2026.

Kolegij: Sport osoba s invaliditetom

Voditelj: Hrvoje Vlahović

e-mail voditelja: hrvoje.vlahovic@uniri.hr

Katedra: Katedra za fizioterapiju

Studij: Sveučilišni prijediplomski studij - Fizioterapija redovni

Godina studija: 2

Akadska godina: 2026/2027

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Cilj ovog kolegija je omogućiti studentima stjecanje znanja i vještina za razumijevanje ustroja i funkcioniranja sporta osoba s invaliditetom te usvajanje teorijskih i metodičkih znanja koje su vezane za specifičnosti i prilagodbu sportova kojima se bave osobe s invaliditetom. Studenti fizioterapije kroz teorijsku i praktičnu nastavu o širokim mogućnostima primjene i prilagodbe sportova za osobe s invaliditetom steći najnovija saznanja vezane uz specifičnosti sporta ove populacije.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Lulić Drenjak J. Sport osoba s invaliditetom. Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, 2026.
2. Bartoš A. Kineziološko – zdravstveni značaj tjelesne aktivnosti u svakodnevnom životu osoba s invaliditetom. Uriho Zagreb, Zagreb, 2021.
3. Ciliga, D. Sport osoba s invaliditetom. Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, skripta 2015.

Popis dopunske literature:

1. Lulić Drenjak J., Marijančić V., Vlahović H. Intenzifikacija procesa učenja plivanju u klubu osoba s invaliditetom. Zbornik radova 13. hrvatskog savjetovanja o obuci neplivača, Orahovica, 2014.
2. Lulić Drenjak J., Marijančić V., Čaćan R. Primjena i utjecaj novih tehnologija u plivanju za osobe s invaliditetom. Zbornik radova 24. ljetne škole kineziologa RH, HKS, Poreč, 2015.
3. Lulić Drenjak J., Dobrović L. EU projekti u sportu osoba s invaliditetom kao primjeri dobre prakse u razvitku RH. Zbornik radova 25. ljetne škole kineziologa RH, HKS, Poreč, 2016.
4. Lulić Drenjak J., Vlahović H., Marijančić V. Praćenje i vrednovanje rada u plivačkom klubu osoba s invaliditetom. Zbornik radova 14. hrvatskog savjetovanja o obuci neplivača, Orahovica 2016.
5. Žunić G., Lulić Drenjak J. Halliwick koncept i utjecaj na razvoj motoričkih aktivnosti kod djeteta s pervazivnim razvojnim poremećajem ERS. Rijeka, 2016.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Od terapije do podija: Fenomenologija i povijest (2 sata)

Predmet proučavanja i definicija sporta osoba s invaliditetom (OSI). Jasno razgraničenje i transformacija aktivnosti kroz četiri razine: medicinska i kineziterapijska rehabilitacija - sportska rekreacija - natjecateljski sport - vrhunski (elitni) sport OSI.

2. Autonomni svjetovi: Sport gluhih i Specijalna olimpijada (2 sata)

Nastanak, filozofija i struktura dvaju specifičnih pokreta.

Sport gluhih (ICSD/Deaflympics): Kultura gluhih, povijest od 1924., zašto su neovisni o Paraolimpijskim igrama.

Specijalna olimpijada (Special Olympics): Pokret za osobe s intelektualnim teškoćama, filozofija inkluzije, ravnopravnosti i "važnosti sudjelovanja" (svi natjecatelji dobivaju priznanja).

3. Elitni natjecateljski sustavi: Parasport (IPC) i Virtus (2 sata)

Nastanak, struktura i filozofija vrhunskog rezultata.

Međunarodni paraolimpijski odbor (IPC): Elitni sport za osobe s tjelesnim i oštećenjima vida, sinergija s krovim olimpijskim pokretom (IOC).

Virtus: Vrhunski natjecateljski sport za sportaše s intelektualnim oštećenjima. Razlika u odnosu na Specijalnu olimpijadu (ovdje se gleda isključivo štoperica, norma i vrhunski rezultat).

4. Klinička slika u kineziologiji: Značajke oštećenja i oboljenja (2 sata)

Etiologija i patofiziologija najčešćih oštećenja i oboljenja u sportu OSI: lezije kralježnične moždine (paraplegija, tetraplegija), amputacije, cerebralna paraliza, oštećenja vida, sluha te intelektualna oštećenja. Kako oštećenje modificira bazični ljudski pokret.

5. Anatomija pravednosti: Funkcionalna klasifikacija (2 sata)

Srce i najveća specifičnost sporta osoba s invaliditetom. Povijesni prijelaz s medicinske na funkcionalnu klasifikaciju. Kako se kroz klasifikaciju minimalizira utjecaj oštećenja na sportski ishod (da pobijedi najbolji sportaš, a ne "najmanje oštećen"). Pojam klasifikacijskih klasa (npr. klase u plivanju S1–S10, SB, SM).

6. Laboratorij i teren: Testovi funkcionalne klasifikacije (2 sata)

Testiranje "na suhom" (mjerenje mišićne snage, opsega pokreta, antropometrije, koordinacije) i specifično testiranje na terenu (promatranje sportaša u realnim uvjetima u bazenu, na atletskoj stazi ili dvorani). Specifičnosti provjere za Virtus (IQ i adaptivno ponašanje) i sport gluhih (audiogrami).

7. Arhitektura promjene: Prilagodba i adaptirane aktivnosti (2 sata)

Zakonitosti i specifični principi sporta OSI. Pojam Adaptirane tjelesne aktivnosti (APA). Modeli prilagodbe sportskih pravila, dimenzija igrališta, trajanja igre i kinezioloških rekvizita kako bi se očuvala struktura i bit sporta, a omogućila maksimalna izvedba.

8. Katalog disciplina: Ljetni i zimski programi kroz vertikale (2 sata)

Detaljan pregled i opis konkretnih sportova.

Ljetni program: od specifičnih (boccia, golbal) do modificiranih bazičnih (košarka u kolicima, paratletika, plivanje, Unified sportovi).

Zimski program: paraskijanje, parasnowboard, parahokej na ledu, curling u kolicima, te specifične zimske discipline gluhih i Specijalne olimpijade (trčanje na krpljama).

9. Ekstenzije tijela: Tehnologija, kolica i proteze (2 sata)

Sportske ortoze i proteze (biomehanika i materijali, npr. karbonski blades za trčanje).

Specijalizirana sportska kolica – razlike u konstrukciji kolica za košarku, tenis, ragbi i atletiku (trkači bolidi). Tehnološka rješenja i svjetlosna signalizacija za sport gluhih.

10. Siguran korak: Prevencija ozljeda i društvena inkluzija (2 sata)

Zdravstveni aspekti trenažnog procesa. Najčešći sindromi prenaprezanja i specifične sportske ozljede kod OSI. Opasnosti poput autonomne disrefleksije i poremećaja termoregulacije.

Zaključna cjelina: Kako kroz vrhunski i rekreacijski sport (kroz sve 4 organizacije) postićemo stvarnu društvenu integraciju i inkluziju.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Unesite tražene podatke

Popis vježbi s pojašnjenjem:

- 1.Paraplivanje (2h)
Praktični rad na bazenu koji obuhvaća asistenciju pri ulasku i izlasku iz vode, demonstraciju biomehanike zaveslaja te korekciju položaja tijela u vodi kod plivača s različitim motoričkim oštećenjima.
- 2.Paraatletika (2h)
Praktični trening na stazi s fokusom na namještanje i fiksaciju bacačkih stolica, asistenciju pri transferima te analizu tehnike trčanja s protezama i u trkaćim kolicima.
- 3.Paraboćanje (2h)
Izravni rad na terenu s igračima visoke razine invaliditeta, koji uključuje biomehaničku prilagodbu sjedećeg stava u kolicima, pozicioniranje rampi i analizu hvatišta boće.
- 4.Dresurno jahanje (2h)
Praktična vježba na terenu koja uključuje asistenciju pri uzjahivanju i sjahanju, osiguravanje jahača tijekom hoda te analizu utjecaja kretanja konja na posturalnu kontrolu parasportaša.
- 5.Para stolni tenis (2h)
Rad uz stolnoteniske stolove kroz demonstraciju specifičnih hvatova reketa (ortoza/traka), analizu stabilnosti trupa u stojećem i sjedećem stavu te simulaciju brzih promjena smjera.
- 6.Košarka u kolicima (2h)
Praktično savladavanje tehnika vožnje sportskih kolica na parketu, naglih zaustavljanja i promjena smjera te uvježbavanje transfera energije iz kolica u izbačaj lopte.
- 7.Paratriatlon (2h)
Terenska vježba simulacije tranzicijskih zona (plivanje-bicikl-trčanje) s naglaskom na fizioterapijsku asistenciju pri brzim transferima u ručni bicikl (handbike) ili sportska kolica.
8. Klasifikacija u parasportu (2h)
Praktično provođenje funkcionalnih testova (snaga, opseg pokreta, koordinacija).
- 9.Prilagodba i adaptirane tjelesne aktivnosti
Aktivno modificiranje dimenzija borilišta, visine mreža i težine rekvizita na samom terenu kako bi se omogućila sigurna i maksimalna inkluzija svih sudionika kao i adaptacija samih aktivnosti.
- 10.Prevenција ozljeda (2h)
Praktični trening na terenu koji uključuje provođenje specifičnog zagrijavanja, učenje tehnika sigurnog pada iz kolica te uvježbavanje hitnog protokola za autonomnu disrefleksiju na licu mjesta. Primjeri preventivnih vježbi s obzirom na prirodu sporta i vrstu invaliditeta.

Obveze studenata:

Redovno pohađanje nastave.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja: Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. prema kojoj studenti na pojedinom predmetu od 100% ocjenskih bodova tijekom nastave mogu ostvariti najviše 50% ocjenskih bodova, dok se preostalih 50% ocjenskih bodova ostvaruje na završnom ispitu. Od maksimalnih 50% ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora ostvariti minimalno 25% ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu, pod uvjetom da je pozitivno ocijenjen po svim elementima ocjenjivanja kroz nastavu. Student koji je ostvario manje od 25% ocjenskih bodova (F ocjenska kategorija) nema pravo izlaska na završni ispit te mora ponovno upisati predmet u sljedećoj akademskoj godini. Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (5-1).

Vrednovanje tijekom nastave. Student polaže 2 kolokvija.

Maksimalan broj bodova na kolokviju iznosi 25.

- IZVRSTAN 25 boda
- VRLO DOBAR 22 boda
- DOBAR 19 boda
- DOVOLJAN 18 boda
- NEDOVOLJAN

Završni ispit

Završni usmeni ispit maksimalno 50 bodova.

- IZVRSTAN 50 boda
- VRLO DOBAR 45 boda
- DOBAR 40 boda
- DOVOLJAN 35 boda
- NEDOVOLJAN

Ukupna ocjena vrednovanje tijekom nastave i završni ispit.

- A IZVRSTAN (5) 90 - 100%
- B VRLO DOBAR (4) 75 - 89.9%
- C DOBAR (3) 60 - 74.9%
- D DOVOLJAN (2) 50 - 59.9%
- F NEDOVOLJAN (1) 0 - 49.9%

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Unesite tražene podatke

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Unesite tražene podatke

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2026./2027. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
1.03.2027.	P1 (10,00-12,00) Z6			Doc.dr.sc Hrvoje Vlahović, prof.reh
2.03.2027.			V1A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
2.03.2027.			V1B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
8.03.2027.	P2 (10,00-12,00) Z4			Jasna Lulić Drenjak, prof.
9.03.2027.			V2A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
9.03.2027.			V2B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
15.03.2027.	P3 (11,00-13,00) Z4			Jasna Lulić Drenjak, prof.
16.03.2027.			V3A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
16.03.2027.			V3B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
22.03.2027.	P4 (10,00-12,00) Z5			Jasna Lulić Drenjak, prof.
23.03.2027.			V4A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
23.03.2027.			V4B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
30.03.2027.			V5A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
30.03.2027.			V5B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.

5.04.2027.	P5 (8,00-10,00) Z5			Jasna Lulić Drenjak, prof.
6.04.2027.			V6A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
6.04.2027.			V6B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
12.04.2027.	P6 (8,00-10,00) Z5			Jasna Lulić Drenjak, prof.
13.04.2027.			V7A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
13.07.2027.			V7B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
19.04.2027.	P7 (8,00-10,00) Z4			Jasna Lulić Drenjak, prof.
20.04.2027.			V8A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
20.04.2027.			V8B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
26.04.2027.	P8 (8,00-10,00) Z3			Jasna Lulić Drenjak, prof.
27.04.2027.			V9A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
27.04.2027.			V9B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
3.05.2027.	P9 (8,00-10,00) Z5			Jasna Lulić Drenjak, prof.
4.05.2027.			V10A (8,00-10,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
4.05.2027.			V10B (10,00-12,00) dvorana za OMT	Jasna Lulić Drenjak, prof.
10.05.2027.	P10 (8,00-10,00) Z5			Jasna Lulić Drenjak, prof.

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Od terapije do podija: Fenomenologija i povijest	2	
P2	Autonomni svjetovi: Sport gluhih i Specijalna olimpijada	2	
P3	Elitni natjecateljski sustavi: Paraspport (IPC) i Virtus	2	
P4	Klinička slika u kineziologiji: Značajke oštećenja i oboljenja	2	
P5	Anatomija pravednosti: Funkcionalna klasifikacija	2	
P6	Laboratorij i teren: Testovi funkcionalne klasifikacije	2	
P7	Arhitektura promjene: Prilagodba i adaptirane aktivnosti	2	
P8	Katalog disciplina: Ljetni i zimski programi kroz vertikale	2	
P9	Ekstenzije tijela: Tehnologija, kolica i proteze	2	
P10	Siguran korak: Prevencija ozljeda i društvena inkluzija	2	
	Ukupan broj sati predavanja	20	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
	Ukupan broj sati seminara		

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Paraplivanje	2	Dvorana za OMT
V2	Paraatletika	2	Dvorana za OMT
V3	Paraboćanje	2	Dvorana za OMT
V4	Dresurno jahanje	2	Dvorana za OMT
V5	Para stolni tenis	2	Dvorana za OMT
V6	Košarka u kolicima	2	Dvorana za OMT
V7	Paratriatlon	2	Dvorana za OMT
V8	Klasifikacija u paraspportu	2	Dvorana za OMT
V9	Prilagodba i adaptirane tjelesne aktivnosti	2	Dvorana za OMT
V10	Prevencija ozljeda	2	Dvorana za OMT
	Ukupan broj sati vježbi	20	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	23.06.2027.
2.	7.07.2027.
3.	8.09.2027.
4.	22.09.2027.